

ФИЛМСКИ
ЦЕНТАР
СРБИЈЕ

Филмски центар Србије
Установа културе
Београд, Коче Поповића 9/III
Тел: +381 112625131
fcs.office@fcs.rs
www.fcs.rs

Број: УО 03-108

Датум: 28.01.2025.године

На основу члана 18. Закона о кинематографији („Сл. гласник РС“, бр. 99/2011, 2/2012 - испр. и 46/2014 - одлука УС), члана 39. став 1. тачка 17. Статута Филмског центра Србије бр. 03-1812 од 8. августа 2023. године, и Предлога Конкурсне комисије Филмског центра Србије за доделу средстава по Конкурсу за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2024. годину у категорији: *Суфинасирање производње домаћих документарних филмова* бр. 03-43 од 16.01.2025.године, Управни одбор Филмског центра Србије је на седници одржаној дана 22. јануара 2025. године, донео следећу:

ОДЛУКУ

о додели средстава за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2024. годину у категорији: Суфинансирање производње домаћих документарних филмова

Члан 1.

УСВАЈА СЕ Предлог Конкурсне комисије Филмског центра Србије за доделу средстава по Конкурсу за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2024. годину у категорији Суфинасирање производње домаћих документарних филмова бр. 03-43 од 16.01.2025.године, па се додељују финансијска средства следећим пројектима:

	Подносилац пријаве	Пројекат	Износ у РСД
1.	MCF MEGACOM FILM	РАСКРШЋА Редитељ: Игор М. Тохол	6.000.000,00
2.	GERONIMO MEDIA GROUP	КО ЈЕ ОВДЕ ВАМПИР? Редитељ: Ђорђе Петровић	5.000.000,00
3.	КИНО АРТ ПРОДУКЦИЈА	ПОНОВО РОЂЕНА Редитељке: Нарциса Даријевић Марковић, Марија Ратковић Видаковић	5.000.000,00
4.	TRACTOR PRODUCTION	ТОПЛИЧКИ УСТАНАК Редитељ: Небојша Радосављевић	6.000.000,00
5.	RUSH B	СРБИЈА СЕ ПИШЕ ЋИРИЛИЦОМ Редитељ: Мирко Стојковић	6.000.000,00
6.	ПЛАН 9	ЦРВ СУМЊЕ Редитељка: Катарина Петровић	5.000.000,00
7.	АРС АКАДЕМИЈА	ЗЕМЉА БЕЗ НАС Редитељ: др.ум. Вукашин Живаљевић	3.000.000,00
8.	GREFIER	ДОДИР Редитељ: Драган Јовићевић	4.000.000,00
Економска класификација 424			Укупно 40.000.000,00

Члан 2.

ОДБИЈАЈУ СЕ пријаве поднете на конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2024. годину у категорији: Суфинасирање производње домаћих документарних филмова, и то:

Редни број	Подносилац пријаве	Пројекат
1.	ФИЛМ КЛУБ ПРОКУПЉЕ	ЧУДА СУ МОГУЋА Редитељ: Жикица Јовановић
2.	PUBLIC FILM D.O.O	СОЛИТЕРИ Редитељ: Тања Брзаковић
3.	НОВОСАДСКА ФИЛМСКА ПРОДУКЦИЈА "CORE DOX"	ЦИГАНСКА ЈЕ ТУГА ПРЕГОЛЕМА Редитељ: Александар Рељић
4.	MALAGURSKI CINEMA	МИТОВИМА КРОЗ СРБИЈУ Редитељ: Борис Малагурски
5.	GULU GULU PRESENTA	SERBIA LIBRE! РЕДИТЕЉ: ФИЛИП МАРТИНОВИЋ
6.	ПРАДОК	УЛИЦА Редитељ: Желимир Гвардиол
7.	АКЦИЈА ПРОДУКЦИЈА	UNBOXING- ОТПАКИВАЊЕ СЕЋАЊА Редитељ: Јована Караулић
8.	ЕДУКАТИВНО УМЕТНИЧКА РАДИОНИЦА	ЗНАШ ЛИ ТИ КО СИ ТИ? Редитељ: Јасмина Никитовић, Миодраг Стојичић
9.	ЕДИНОЛЕ ПРОДУКЦИЈА	ДУШАН ДОДИЋ- ЗАБОРАВЉЕНИ СРПСКИ СИН Редитељ: Петар Миладиновић
10.	ТОПМЕДИЈА	ЛИДЕРСТВО У СРБА Редитељ: Срђан Марковић
11.	ART & POPCORN	МОЈА ПУТОВАЊА СА ДУШКОМ Редитељ: Слободан Иветић
12.	NON-ALIGNED FILMS	ТУРИЗАМ ИЛИ СМРТ Редитељ: Маја Пелевић, Олга Димитријевић
13.	NAKED	КОД КУЋЕ Редитељ: Тамара Тодоровић
14.	БАШ ЧЕЛИК	ВЕСНА ЗАУВЕК ВЕСНА Редитељ: Хана Пишчевић, Небојша Ресановић
15.	МАВЕНА	АРХЕТИП- УМЕТНОСТ ПЕТРА МЕСЕЛЦИЈЕ Редитељ: Игор Тохол, Андрија Лекић
16.	НАША ТРАДИЦИЈА 1938.	СРБИ У ТРСТУ Редитељ: Марко Мак Пантелић
17.	SAN PRODUCTION	ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ВОЛЕО СЕБЕ Редитељ: Сабахет Џафица
18.	ФИАТ ЛУКС	ОПЕРАЦИЈА БЉЕСАК Редитељ: Марко Пауновић
19.	HYPERFILM	ДЕТЕРМИНАТОР Редитељ: Милена Грујић
20.	I LOVE DIGITAL	КРУНА, ДРЖАВА И НАРОД Редитељ: Лазар Вуковић
21.	ЕДИНОЛЕ ПРОДУКЦИЈА	ЈАСТРЕБАЦ- НАЈШУМОВИТИЈА ПЛАНИНА БАЛКАНА

		Редитељ: Алекса Петровић
22.	ЗИД ПРОДУКЦИЈА	ПОТРАГА ЗА ИСТИНОМ Редитељ: Бранкица Драшковић
23.	КИНЕМАТИКА	САВРШЕНИ ВИД 20/20 Редитељ: Abdel Rahim Kherawi
24.	PARADOX FILM	ОПЕРАЦИЈА ДУНАВ Редитељ: Милош Шкундрић
25.	ВИНА ПРОДУКЦИЈА	СВЕДОК СРПСКЕ СЛАВЕ И ГОЛГОТЕ Редитељ: Иван Рамовић
26.	UP & UP	НАСЛЕДСТВО Редитељ: Гојко Деспотовић
27.	SENSE PRODUCTION	МИСЛИЛАЦ У КУПАТИЛУ Редитељ: Игор Симић
28.	ПОЛИТИКОМ	ПУТУЈЕМ, ЗАПРАВО ЛУТАМ Редитељ: Иван Мандић
29.	SPOTLIGHT PRODUCTION	ПЉАЧКА МИЛИЈАРДЕРА Редитељ: Урош Томић
30.	ПРОПАГАНДА ФИЛМ	МОЈА ЗЕМЉА Редитељ: Владимир Миловановић
31.	ЦЕНТАР ЗА ГЕРИЛСКИ ФИЛМ	НЕШТО МАЛО О НАМА, НАШИМ ПИОНИРИМА И КЛАСИЦИМА СРПСКОГ ФИЛМА Редитељ: Мирослав Бата Петровић
32.	ДРУИД	РАТ СИМБОЛА Редитељ: Ненад Микалачки
33.	ФРАКЦИЈА- ФИЛМСКА РЕВОЛУЦИОНАРНА АКЦИЈА	КАЗАБЛАНКА, СИРМИУМ Редитељ: Душан Смоле
34.	SINNESPORT	78 ДАНА- ЦРНИХ ФЛОРОВА И ОБРИЈАНИХ ГЛАВА Редитељ: Ивица Видановић
35.	SOMNIUM PRODUCTION	ПРОМЕНИЋУ СВЕТ ДО КРАЈА ПЕСМЕ Редитељ: Владимир Тагић
36.	HYPNORPOLIS	АНИНА СВЕСКА Редитељ: Ивица Видановић
37.	PEASOCK	ДУХ ИЗ СРЕМА Редитељ: Немања Јованов
38.	ALTERTISE	РАЗГОВОР Редитељ: Милош Пушић
39.	ПРЕМИЈЕР ЈУНИОР	КЛАЧИНА Редитељ: Вања Чечен
40.	ТЕОРИЈА НА ДЕЛУ	СЛОБОДА НЕМА ЈЕДНИНУ Редитељ: Марта Попивода
41.	ФРОНТ	ЂЕЛИЈА Редитељ: Владимир Милисављевић
42.	МАНДРАГОРА ФИЛМ	ФЕРИ ШВАРЦ ТРАЖИ КВАРЦ Редитељ: Марко Цвејић
43.	POINTLESS FILMS	ОРАСИ Редитељ: Давид Јоановић
44.	ЈЕНИК	ОНИШТИТИ СЕ Редитељ: Никола Стојановић
45.	KINOOM PICTURES	ОЛИВЕРА Редитељ: Мишко Нећак и Мане Шакић

Члан 3.

По доношењу ове Одлуке, Филмски центар Србије ће са добитницима средстава из члана 1. Одлуке закључити појединачне уговоре којим ће бити дефинисана динамика исплате, услови и начин коришћења додељених средстава, као и међусобна права и обавезе Филмског центра Србије и добитника средстава.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

На основу Сагласности Министарства финансија Републике Србије бр. 401-00-7466/2022-03 од 11.10.2024. године и Одлуке УО Филмског центра Србије број УО 03-2181 од 17.10.2024. године расписан је и објављен, дана 17.10.2024. године, у дневном листу „Вечерње новости“, као и на интернет страници Центра, Јавни конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2024. годину у категорији: Суфинансирање производње домаћих документарних филмова („Конкурс“).

Рок за доставу пријава на Конкурс истекао је 17. новембра 2024. године. До истека рока за подношење пријава поднето је укупно 54 (педесет четири) пројекта.

Конкурсна комисија (у даљем тексту: „Комисија“) доставила је Управном одбору Центра образложени Предлог за доделу средстава бр. 03-43 од 16.01.2025.године. У достављеном Предлогу Комисија је образложила критеријуме и начин оцењивања пројеката, дала образложено мишљење о пројектима који су предложени за подршку, те предложила да финансијски буде подржано 8 (осам) пројеката. Истовремено, Комисија је у свом предлогу дала и образложено мишљење о пројектима за које сматра да не би требало да буду финансијски подржани од стране Филмског центра Србије. Конкурсна пријава удружења Лилит није разматрана с обзиром да удружење Лилит, у складу са текстом конкурса, нема право учествовања на конкурс у због неиспуњених обавеза насталих као последица раскида уговора закљученог на основу конкурса.

Благовремене и уредне пријаве Комисија је анализирао у складу са критеријумима за избор пројеката у кинематографији који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије утврђене Законом о кинематографији ("Сл. гласник РС", бр. 99/2011, 2/2012 - испр. и 46/2014 - одлука УС) и Уредбом о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе ("Сл. гласник РС", бр. 105/2016 и 112/2017) и самим текстом конкурса.

На основу наведених критеријума, Комисија је предложила да се новчана средства доделе пројектима који у највећој мери испуњавају критеријуме за избор пројеката у кинематографији који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, и то:

1. РАСКРШЋА

Редитељ: Игор М. Тохол

Продукција: MCF MEGACOM FILM

Износ: 6.000.000,00 РСД

Пројекат за филм „Раскршћа“ – о шест реномираних интернационалних куvara који долазе у источну Европу и на Балкан са циљем да донесу укусе света у ове крајеве, много је више од приче о судару гастрономских култура и традиција. Он са једне стране приказује личне драме и изазове ових људи, али и кроз призму хране и кулинарства разматра и многе друге велике и данас битне теме – од екологије до економије. Редитељ и сценариста Игор Тохол, проверено успешни

документарни аутор, и Игор Станковић (MCF) као продуцент, гарант су филма који ће бити не само задовољство гледати и радо га памтити попут врхунског оброка, већ може са правом да рачуна на међународне копродукције, истакнуто место на референтним интернационалним фестивалима и позицију у раскошном мозаику српског и светског документарног филма. С тим у виду, комисија је једногласно донела одлуку да за подршку предложи пројекат „Раскршћа“.

2. КО ЈЕ ОВДЕ ВАМПИР?

Редитељ: Ђорђије Петровић

Продукција: Geronimo Media Group

Износ: 5.000.000,00 РСД

Вампир је српска реч у свим језицима света, али се за то мало зна чак и у Србији. Још битније, цело предање о вампирима, па чак и први званично документовани случајеви вампиризма, и фама која о овим легендарним створењима ноћи опседа цео свет већ преко два века, такође су нераскидиво везани са нашом земљом, народом и културом.

Али, шта ми имамо од тога – пита се аутор пројекта „Ко је овде вампир?“. И да ли је поп-културни вампир данашњице, односно пратећа мултимилонска индустрија забаве на западу нешто ипак дужна Србији и Србима? У најмању руку – признање за порекло, и пратећу комплексну митологију, о чему аутор Никола Туцаков планира да направи студиозан али и пријемчив истраживачко-аналитички документарни филм. Филм са великом и за нас веома важном мисијом – да изворне, српске вампире врати на место које им заслужено припада – у само срце овог масивног, непролазног, и врло профитабилног феномена. Пројекат какав је одавно био потребан Србији и њеном позиционирању у светској културној баштини, комисија предлаже за подршку на конкурс, уверена на основу јасног продукционог плана и редитељске екпликације да је он изводљив, и уз наду да ће доспети далеко и оставити дубоке и трајне трагове на свом путу. Баш као и наши, а светски – вампири.

3. ПОНОВО РОЂЕНА

Редитељке: Нарциса Даријевић Марковић, Марија Ратковић Видаковић

Продукција: Кино арт продукција

Износ: 5.000.000,00 РСД

„Поново рођена“ је узбудљив и емотиван документарни филм о госпођи Бербел, Немици која после 45 година живота открива да јој отац није погинули немачки војник у Другом светском рату, већ Србин из Шумадије. Њен отац Драгиша, југословенски заробљеник из Горњег Милановца, 45 година је провео трагајући за својом ћерком.

Ова документарна поема ће бити испричана кроз визуелна писма Бербел, које она оставља својој деци и унуцима. На тај начин њена прича не остаје сакривена већ се чува од заборава и преноси на млађе генерације као пример једне од стотина „деце окупације“, рођених из забрањених љубави током Другог светског рата. Режију и сценарио потписују Нарциса Даријевић Марковић и Марија Ратковић Видаковић, што уз приложени материјал даје гаранције успешне продукције овог филма.

Овај пројекат је на претходном конкурс био у најужем избору комисије, а у међувремену су и аутори и продукција послали унапређену конкурсну документацију као и врло убедљив и емотиван видео материјал. Пројекат има велики потенцијал за међународне копродукције и међународне фестивале. Комисија са задовољством предлаже за подршку пројекат „Поново рођена“.

4. ТОПЛИЧКИ УСТАНАК

Редитељ: Небојша Радосављевић

Продукција: Tracktor Production

Износ: 6.000.000,00 РСД

Историјска важност теме која се бави јединственим покретом отпора у Првом светском рату, обрађује недовољно познату причу од великог историјског значаја. Отвара важно поглавље српске историје које заслужује више пажње. Има јасан драмски лук са конкретним догађајима и датумима. Представља сукоб кроз различите перспективе (Војиновић вс. Пећанац). Садржи снажан драмски заплет и добро постављену динамику између два главна актера.

Показује сложеност мотивација (посебно код Пећанца који мора да балансира између наређења и реалности на терену). Јасно приказује њихове године и искуство. Поставља важна питања о колективном сећању. Истражује међугенерациско преношење историје. Отвара тему заборављеног геноцида. Добро смешта локалну причу у контекст Првог светског рата. Повезује догађаје са Солунским фронтом. Показује како локални догађаји утичу на ширу слику. Даје тачне датуме кључних догађаја. Наводи конкретне бројеве војника на обе стране. Прецизно идентификује географске локације.

Поседује истраживачки потенцијал који отвара простор за нова сазнања о овом периоду, и постављајући важна питања која ће водити наратив, сугерише темељно истраживање теме.

Синописис је посебно успешан јер комбинује историјску прецизност са емотивним набојем приче, што је чини подједнако едукативном и занимљивом за гледаоце.

5. СРБИЈА СЕ ПИШЕ ЋИРИЛИЦОМ

Редитељ: Мирко Стојковић

Продукција: Rush B

Износ: 6.000.000,00 РСД

Пројекат "Србија се пише ћирилицом" вешто комбинује субјективни и објективни приступ, избегава једностраност тиме што укључује различите углове посматрања, балансира историјске чињенице са савременим контекстом. Структура је добро осмишљена: има јасан наративни ток који тече хронолошки, логично повезује различите историјске периоде, вешто преплиће прошлост и садашњост.

Укључује разноврсне стручњаке (од историчара до софтверских инжењера). Покрива различите аспекте (историјски, културолошки, технолошки). Показује како је тема релевантна за различите сфере живота.

Посебно је занимљив фокус на модерне изазове очувања ћирилице у дигиталном добу, укључује фасцинантне детаље попут мултиокуларног О. Повезује традиционално са савременим на свез начин.

Тема је актуелна и важна за културни идентитет. Обрађује савремене изазове дигитализације. Нуди практичне аспекте очувања писма. Добро балансира едукативни аспект са наративним. Вешто смешта причу о ћирилици у шири културно-историјски контекст и показује међународне утицаје и везе.

6. ЦРВ СУМЊЕ

Редитељка: Катарина Петровић

Продукција: План 9

Износ: 5.000.000,00 РСД

"Црв сумње" је пројекат који обрађује објективно велику, важну, и веома актуелну друштвену тему, у Србији али и читавом свету – смањено поверење у вакцине, посебно оне за децу. Обиље неретко контрадикторних информација о вакцинама, њиховој сврсисходности, а нарочито безбедности, како на интернету и друштвеним мрежама, али и у званичним медијима и стручној заједници, довело је до тога да се смањи обухват вакцинације а неке заборављене болести, од

којих су нас штитиле, врате у серији епидемија малих богиња и великог кашља у Србији. Искусна редитељка Катарина Петровић, специјализована управо за овај тип интригантних и поларизујућих тема, овој конкретно прилази на оригиналан, дубоко личан и емотиван начин. Наиме, поред тога што ће и сама бити активно присутна у филму, планира да током шестомесечног периода паралелно прати неколико парова родитеља беба које треба да приме најчешће оспоравану ММР вакцину, и сваки за себе траже одговор на питања која их муче. Стручне саговорнице би тражили не само у националним, већ и европским и светским референтним ауторитетима, али и у заједници оних који оспоравају вакцине, док би се гледаоцима препустило да сами формирају коначан став ко је у праву. Имајући све наведено у виду, комисија је закључила да пројекат „Црв сумње“ треба предложити за подршку, нарочито у погледу међународног потенцијала, јер сличних филмова скоро да нема ни на глобалној сцени, и уз веру да ће овај филм потенцијално имати улогу у даљем дијалогу на ове теме у српском друштву па и шире.

7. ЗЕМЉА БЕЗ НАС

Редитељ: др.ум. Вукашин Живаљевић

Продукција: Арс Академија

Износ: 3.000.000,00 РСД

Питање Косова и Метохије у сваком могућем смислу опседа данашње српско друштво, и нераскидиво је повезано не само са нашом историјом и идентитетом, већ и будућношћу државе и нације. Али, колико ми у централној Србији заиста знамо о стварним, живим Србима који су и даље тамо, опстајући у неретко веома непријатељској средини, у својеврсним „оазама“ (енклавама)? И тако, већ четврт-века суштински одвојени од матице – о чему на оригиналан начин говори пројекат филма „Земља без нас“, који је у настајању већ скоро 25 година. Наиме, још 2001, екипа филма је на КиМ снимила материјал о животу српског становништва од доласка међународних снага. Тада од тих снимака није настао филм, али је зато добијена неочекивана прилика – да се сада, на истим локацијама, у исто време године и неретко са истим саговорницима, уради изузетно битна „некад и сад“ компарација. Шта су Срби тамо доле очекивали, чега су се плашили, које наде имали на почетку миленијума, у једној сасвим новој ситуацији – и како на све то гледају данас. „Земља без нас“ је филм који нам о Косову и Метохији говори не кроз политику, митове и реторику, већ кроз аутентичне животне приче људи који све то осећају на својим леђима. Комисија поздравља приступ и одлучност аутора, и препоручује филм „Земља без нас“ за подршку на конкурс.

8. ДОДИР

Редитељ: Драган Јовићевић

Продукција: Greifer

Износ: 4.000.000,00 РСД

Пројекат за филм „Додир“ био је један од тематски најинтригантнијих на овом конкурс. У његовом фокусу су рониоци који траже нестале особе и често се суочавају са смрћу, као и породице чија је траума због блиских особа несталих у води додатно отежана јер тела тих блиских особа остану непронађена. Мотив додира мртвог тела у тамној води, као једног од најважнијих начина на који се проналази леш нестале особе, филм чини и емотивно комплексним и богатим за интерпретације, па и филозофска промишљања.

Одабрани визуелни стил је добро образложен и с добрим разлогом планиран тако да се разликује од претходног филма Драгана Јовићевића Топли филм - одабрана естетика је адекватна за ову врсту приче и драматургије, а третман породица жртава као актера филма и етички оправдан, као и ангажовање психотерапеута, што посебно похваљујемо као битан део ауторског приступа када је реч о овако осетљивим темама у документарном филму. Иновације

филмског језика подводног филма у промишљању звука и монтажних скокова такође су препоручиле филм. Претходно продуцентско искуство на реализацији подводних филмова пресудно је допринело томе да комисија изабере овај пројекат.

Подршка Филмског центра Србије на ранијим конкурсима за развој сценарија и развој пројеката, као и развој на радионици ДокСрбија, свакако су били додатни сигнали комисији да на овај пројекат обрати пажњу, али су представљали и изазов за ауторе и продуценте да испуне очекивања и оправдају ранију подршку. Комисија са задовољством констатује да је пројекат за филм "Додир" развијен до зрелог ауторског и продукцијског паковања за које се надамо да ће добити и додатну подршку на копродукцијским конкурсима који су у плану.

Комисија не предлаже за подршку следеће пројекте:

Чуда су могућа

Редитељ: Жикица Јовановић

Продукција: Филм клуб Прокупље

"Чуда су могућа" је краткометражни документарни филм аутора Жикице Јовановића о прокупачкој боксерској елити из седамдесетих година прошлог века, која је успела да изненади и задиви не само читаву бившу Југославија већ и цео свет.

У изузетно кратком тритменту, аутор нам даје кратки приказ историјата успеха боксерског клуба, као и листе многобројних саговорника, који ће причати о претходним успесима Прокупљана. Сугестије комисије са претходног конкурса, аутор није у значајној мери применио, па паралела са данашњим младим талентованим боксером остаје донекле недоречена, и делује као "вештачки накалемљена." Такође, из редитељске експликације и преостале документације, комисија није имала могућности да види значајнији ауторски приступ пројекту који би га издигао из тренутне форме, која подсећа више на ТВ репортажу него на ауторски документарни филм. Комисија не предлаже пројекат "Чуда су могућа" за подршку.

Солитери

Редитељ: Тања Брзаковић

Продукција: Public Film d.o.o

Пројекат "Солитери", који је комисија разматрала и на претходном конкурсју, овај пут се нешто више фокусира на емиграцију са Балкана, причајући у синопсису и тритменту причу о неколико ликова исељеника, из бивше Југославије, Турске, Украјине, али и причу о берлинском насељу Фишеринзел, некада делу Источног Берлина, као и о солитарном – издвојеном, животу у солитерима, и њиховим прозорима кроз које се гледају делићи света.

Комисија похваљује очигледан напредак у развоју овог занимљивог пројекта. Ипак, чини се да су ове три приче и теме у нескладу и међусобно, али и са стилским избором и описаним редитељским поступцима. Иако редитељка каже да њен филм "није прича о нама са Балкана већ прича о Европи" (што свакако није никакав недостатак и легитимна је ауторска намера), комисија није била уверена да се прича о актуелном европском тренутку, о расту екстремно десничарских идеја у Немачкој, о страху емиграната у Берлину, или о историјском наслеђу Фишеринзела, може адекватно изнети интимистичким средствима мирне камере у средишту станова. Свакако је занимљива историја једног источноберлинског насеља и контрадикције и континуитети између његове прошлости и садашњости, приче исељеника и њихови животи и погледи на свет социолошки релевантни, као и актуелан политички тренутак у Немачкој и последично у Европи, али комисија није била уверена да је овако постављен филм начин да се све те приче убедљиво

филмски уобличи. Опсервацијска и сведена камера која се "не креће док време пролази" за ову комисију чинила се у раскораку са темом политичког сукоба између мултиетничке Европе каква би требало да буде, и чији је Немачка свакако била водећи пропонент, и Европе каква јесте, усамљеништва и уплашености исељеника у додиру са растућим национализмом Немаца. Требало би се одредити за једну централну идеју, причу и протагонисте без оклевања везати за њих, а стилски избор ускладити с тим, што ће, уз неспорно кредибилне ауторске биографије и убедљиво продуцентско паковање, допринети конкуретности пројекта на наредним конкурсима.

Циганска је туга преголема

Редитељ: Александар Рељић

Продукција: Новосадска филмска продукција "Core Dox"

Александар Рељић је редитељ бројних награђиваних и међународно препознатих документарних филмова, који су се бавили темама културе сећања, ратних злочина, заштите људских права. Његов нови дугометражни документарни филм "Циганска је туга преголема", носи наслов као и истоимена песма која пева о геноциду над Ромима у Другом светском рату, а која је и симбол свеопштег страдања ромског народа.

Аутор се у филму бави геноцидом над Ромима у Другом светском рату, страдањима Рома у злочинима током ратних сукоба деведесетих година двадесетог века на простору бивше Југославије, као и њиховим страдањима 1999. на Косову и Метохији, кроз потресна сведочења деда Гавре Винчића, Зија Рибића, Аргентине Гиџић.

Свако од ових сведочења и њихово подсећање на злочине из прошлости може бити филм за себе (можда је документарни серијал адекватнија форма) и ту се можда налази једина већа мана овог пројекта. Злочини над Ромима се протежу и много дуже у прошлост као и садашњост, па се поставља питање са једне стране да ли је бавити се злочином кроз историју адекватно широко, или је опет са друге стране недовољно фокусирано кроз три сасвим различите приче.

Пројекат је био у ужем избору комисије, али ограниченост финансијских средстава конкурса и претходно наведене недоумице у погледу могућих праваца развоја обрађивања овако велике теме су биле разлога да се овај пројекат у овом тренутку не предложи за подршку. Аутор свакако треба да се пријави на следећи конкурс Филмског центра Србије.

Митовима кроз Србију

Редитељ: Борис Малагурски

Продукција: Malagurski Cinema

„Митовима кроз Србију“ је пројекат који се ослања на поједине карактеристичне елементе српског народног предања - са намером да ове својеврсне стубове на којима почива национални идентитет повеже са онима што је привлачно у Србији данас – од очуване природе, до хране, музичких фестивала и других разлога зашто је треба посетити. Па тако са једне стране имамо Марка Краљевића и друге славне, опеване јунаке, митска бића попут вампира и речних вила, али и храст или славу као део слагалице која треба да међународној публици представи Србију као место у којем се сусрећу негована традиција и динамичан савремен живот. Нажалост, у опису пројекта није на адекватан начин образложено зашто је озбиљна етнолошко-антрополошка анализа митова упарена са промоцијом туристичких атракција одређених регија Србије. У том погледу, бојазан комисије са претходног конкурса, на којем је исти пројекат учествовао, није одагнана. Наиме, и тада је наведено у образложењу да пројекат наликује мање ауторском, а више наменском филму – туристичкој репортажи, само донекле онеобиченој митолошким подтекстом. Наравно да као комисија верујемо да је филм, и не само један, о митовима нашег народа више него потребан, али он мора имати у својој концепцији суштинско поштовање према тим истим митовима. Поштовање које очекује и од гледалаца, па чак и српског друштва у целини. Имајући све наведено у виду, комисија је и овог пута одлучила да не предложи за подршку овај пројекат.

Serbia Libre!

Редитељ: Филип Мартиновић

Продукција: Gulu Gulu presenta

Новина у данашњем друштву у Србији су и бројни неочекивани досељеници, који, како се наводи у материјалима за пројекат „Serbia Libre!“ аутора Филипа Мартиновића, долазе из разних неразвијених земаља да би доживели свој „српски сан“. Временом, настају и заједнице тих емиграната, а конкретно кубанском заједницом се Мартиновић бави кроз приче неколико младих Кубанаца, који су након пандемије и додатног осиромашења ове земље „премрлог комунизма“ дошли до Србије као уснутне станице – па ипак остали овде. Разлике у њиховом животу на Куби и у Србији, перспективе, недоумице и пре свега елементи судара култура јесу донекле интересантни за документаристичку обраду, али је то ипак недовољно да би завређивало третман филма, и пре припада формату репортаже. Једино је неприлагођени улични свирач Исак, који је малтене митологизован у филму истински вредан пажње. Па тако, могући развој овог пројекта комисија види у фокусу на њему – или више таквих интригантних, симболичких јунака, са Кубе или других земаља, који су напустили своје постојбине – али други дом нашли нису, па морају да лутају и даље. У коначном следу, иако поседује одређене квалитете, у конкуренцији са другим пројектима очигледног ауторског печата и оригиналности, а посебно у контексту ограничених расположивих финансијских средстава, комисија не предлаже да се овај пројекат подржи на конкурс.

Улица

Редитељ: Желимир Гвардиол

Продукција: Прадок

У краткометражном документарном филму „Улица“, аутор препознатљивог стила Желимир Гвардиол се бави темом маргинализованих жена. Готово пола милиона жена је изгубило посао од ратова деведесетих, а поред посла су изгубиле и наду и достојанство. Једина алтернатива коју им је судбина доделила, је злоупотреба по улици.

Иако комисија препознаје значај теме, позиције понижених жена пред пензијом које преживљавају тако што продају ствари по буљацима и улици, комисија на овом конкурс није видела значајан напредак и промене у документацији, у односу на сугестије и примедбе са прошлог конкурса, а посебно у вези са структуром сценарија.

Имајући ово у виду, комисија је и овог пута одлучила да не предложи за подршку овај пројекат.

Unboxing- Отпакивање сећања

Редитељ: Јована Караулић

Продукција: Акција продукција

У свом дугометражном редитељском дебију, Јована Караулић, успешна продуценткиња и професорка на катедри за Менаџмент и продукцију у позоришту, радију и култури ФДУ, представља се са документарним филмом у коме се користећи истраживачки приступ креће кроз непознату породичну сећања, тражећи и испитујући порекло своје породице, покушавајући да открије мање или потпуно непознате детаље породичне прошлости, кроз 4 специфична филмска поглавља. У доста сведеном и кратком тритменту, ауторске тезе су постављене превише уопштено, са (из данашње перспективе) помало стереотипним приказима друштва пре и после распада Југославије. Сличне теме о откривању породичних и неких других тајни, југоносталгији и данашњем пост-транзиционом друштву можемо видети успешно обрађене у награђиваном филму Миле Турајлић, Друга страна свега, који би могао бити одређена врста референце за даљи развој овог пројекта.

Ауторки препоручујемо да поради додатно на тритменту као и детаљнијој редитељској експликацији, као и да проба да пронађе неке друге, потенцијално оригиналније и интригантније перспективе које се у породичним тајнама којима се бави, засигурно налазе.

Знаш ли ти ко си ти?

Редитељ: Јасмина Никитовић, Миодраг Стојичић

Продукција: Едукативно уметничка радионица

Одређене теме – као на пример тежак живот људи у установама социјалне заштите, чешће су у форматима као што је документарни филм, са бројним веома успешним ранијим остварењима, и разноликим приступима. То свакако не значи да се њима не треба бавити и даље, напротив, али сваког следећег аутора ставља пред додатни изазов – како бити оригиналан и издвојити се од претходника? Пројекат „Знаш ли ти ко сам ја?“ о штићеницима Дома за смештај одраслих лица Кулина и њиховим свакодневним мукама, али и уметности која их оплемењује, иако делимично настоји да пронађе свој пут и „raison d'être“ одређеним стилским решењима, не поседује ону праву особеност која би га издигла изнад нивоа ТВ-репортаже а посебно издвојила у арени међународних фестивала и конкурентских обрада сличних тема. Овај пројекат је комисија већ разматрала и на претходном конкурс, када су у образложењу јавно изнесени закључци од суштинске важности за даљи развој и његово могуће унапређење. Нажалост, констатујемо да те препоруке аутори нису искористили, и да материјал који је послат на овај конкурс није пружио повода да комисија донесе другачију одлуку него пре, па стога сматрамо да пројекат „Знаш ли ти ко сам ја?“ не треба предложити за подршку на овом конкурс.

Душан Додић- Заборављени српски син

Редитељ: Петар Миладиновић

Продукција: Единоле продукција

Синопис се бави биографском и историјском причом за филм која прати живот генерала Душана Додића, рођеног 1883. године у селу Милутовац у Србији. Кроз ретке архивске снимке, личне фотографије и сведочење његове породице, филм оживљава пут овог часног војника и патриоте. Из понуђеног синописа за овај филм наслућујемо да су живот генерала Додића и његова судбина врло интересантни, али да нисмо упознати са психолошким профилем генерала Додића, као ни са мотивима за одлуке које је доносио у свом животу. Таксативно је само поређена хроника његовог живота. Предлажемо да се унутар синописа или сценарија унесе више детаља, који би боље објаснили лик и дело генерала Додића и самими тим били интересантнији за гледаоце будућег филма.

Лидерство у Срба

Редитељ: Срђан Марковић

Продукција: Топмедија

Синопис за овај филм истражује разлику између лидера и владара кроз кључне личности српске историје, од средњег века до данас, наглашавајући њихов утицај на друштвене и политичке промене. Причу отвара анализа Стефана Немање, оснивача династије Немањића, који је ујединио племена и поставио темеље државе. Након тога филм се фокусира на Светог Саву, који није био само верски поглавар, већ и просветитељ и културни вођа. Стефан Душан се у средњем веку јавља као кључни вођа, ширећи српско царство. Текст се потом креће кроз векове, приказујући Карађорђа Петровића као борца за слободу за време Првог српског устанка, и Милоша Обреновића који дипломатским путем и стратешким потезима обезбеђује аутономију Србије у оквиру Османског царства. Након преласка у модерна времена, филм се фокусира на Николу Пашића, кључну политичку личност вође током Балканских ратова и Првог светског рата, те Јосипа Броза Тита. Документарац се завршава анализом Зорана Ђинђића као реформисте који

је покушао да води Србију ка модернизацији и европским интеграцијама, као и Александра Вучића, који је актуелни лидер Србије, суочен са новим изазовима.

Мишљење комисије је да овакав филм захтева велики број стручних сарадника из области историје и политичке науке, психолога и људи који се баве културном политиком времена у којем су ти владари живели. Комисија сматра да су многи филмови о овим лидерима и владарима већ снимљени и приказани широком аудиторијуму: не само документарни, већ и телевизијске емисије, историјски и научно-образовни програм, играни филмови и серије... У понуђеном пројекту комисија стога није пронашла разлог да предложи за подршку овај будући филм.

Моја путовања са Душком
Редитељ: Слободан Иветић
Продукција: Art & Popcorn

Нема сумње да је Душан Ковачевић један од најважнијих драмских писаца у Србији. Нема сумње ни да би документарни филм о њему под насловом "Моја путовања са Душком" могао да буде интересантан ауторски документарцац. Да би се то постигло, међутим, треба одабрати и развити аутентичан и иновативан приступ, какав смо видели у канонским документарним филмовима о искреном, турбулентном, или напросто драмски интригантном, односу два уметника и пријатеља, а другачији документарни модус могао би се пронаћи и у успешним документарним филмовима о писцима, са богатим архивским материјалом, познатим саговорницима и контроверзним питањима поводом самог уметника у фокусу.

Нажалост, у пројекту "Моја путовања са Душком" још увек нема убедљивог редитељског и сценаристичког приступа. Чини се да је све у фази проналажења одговарајућег кључа за филм о Душану Ковачевићу, што и сам редитељ потврђује у експликацији. У синопсису и тритменту стиче се утисак извесног анегдоталног третирања приче, а анегдоте из живота писца не чине се као пут до аутентичног ауторског документарца који је у складу са значајем протагонисте. Интервјуи са глумцима и делови представа су свакако први избор елемената за овакав филм, али га не одмичу даље у иновативности или оригиналности. Већи ослонац на архивски материјал, који би могао (и морао) да буде изузетан, или чак драматуршка основа дословних путовања заједно са Душаном Ковачевићем на места важна за његов живот и рад, као и навођење у пројекту најбитнијих саговорника, те централних тема разговора с њима (а да то није само хронолошко набрајање догађаја), учиниле би овај пројекат далеко конкурентнијим на будућим конкурсима.

Туризам или смрт
Редитељ: Маја Пелевић, Олга Димитријевић
Продукција: Non-Aligned Films

Главне јунакиње и ауторке пројекта "Туризам или смрт", су познате и успешне драматуршкиње Маја Пелевић и Олга Димитријевић. Оне крећу на дугу возњу по Европи кроз мрачне локације, измишљене државе и занемарене колонијалне историје да би се на крају вратиле кући и суочиле са мраком у њима самима.

Након боравка у Северној Кореји, из које је произишла представа на Битефу "Слобода је најскупља капиталистичка реч", ауторке добијају идеју да се осврну на тренутну социолошко политичку ситуацију у Европи, и у форми авантуристичког документарног филма (роад мувија), прикажу чак 9 различитих поглавља-станица, у којима је свака станица посебан град и посебна држава. Свака од одабраних станица је изузетно специфична, како кроз своју историју, колонијалистички или пост-колонијалистички контекст, холокауст, тренутне ратне конфликте, економске кризе посткомунистичких друштава, проблеме расизма, нових екстремистичких покрета и слично. Рекапитулацију целог путовања су оставиле за повратак назад у домовину, симболички путем Братства и Јединства као коначној десетој станици.

Ауторке у пројекту не нуде неко значајније сукобљавање својих мишљења, које је за оволико велики број важних тема којима се оне баве из своје искључиво личне перспективе, можда ипак нужан, иако оне то мишљење свакако не морају да прихвате.

Епизода о куповини и потенцијалном шверцу хашиша, већини чланова комисије није била јасна, односно да ли је у питању онда документарно-играни филм (што свакако мења контекст и озбиљност целог филма), или ауторке то заиста желе да ураде.

У документарном филму од 90 минута, свака од ових станица, идеја, и капиталних историјских питања, животних и глобалних проблема које ауторке у документацији тврде да ће покушати да нам представе и дају своје коментаре на њих, математичком поделом, нам дају око 8-9 минута по станици. Имајући у виду колико је то земаља, градова, идеја и тема које хоће да обраде, већини комисије пројекат је деловао пре као дугометражни тизер за неку високубуџетну HBO или NETFLIX документарну серију, него документарни филм. Комисија не препоручује овај филм за подршку на конкурс.

Код куће

Редитељ: Тамара Тодоровић

Продукција: Naked

Синописис нам нуди ауторску причу "о једној породици, једном граду, једном оцу и једној ћерци, о депресији и алкохолу и пролазности и промени, провинцији, будућности, присутности, сновима, изнад свега о љубави". Главна тема овог будућег филма је социјална драма саме ауторке и њене породице, поремећај и распад породичних односа и покушај проналажења смисла за даљи живот. Оно што је свакако занимљиво у овом пројекту је редитељака експликација и видео-снимци које је ауторка снимила пре свега о свом оцу, али и о људима у граду у коме живи, снимајући их годинама уназад. Сама структура тритмента, међутим, чини се помало монотона и предвидљива, и драматургији би можда помогао нешто иновативнији приступ, који не би био делио причу хронолошки, по "поглављима", већ одаважно кренуо у нелинеарно плетење наратива. Тиме би публика могла да са више интриге прати развој приче. Постоји и изваншарни вишак личног у самој причи, који онемогућава да се сагледа шта релевантност баш ове приче за дух времена или међународну релевантност пројекта, те би можда неки спољни, "експертски" или терапеутски поглед на ову врсту проблема у породици, могао да унапреди пројекат.

Весна заувек Весна

Редитељ: Хана Пишчевић, Небојша Ресановић

Продукција: Баш челик

Синописис нам представља Весну (20), одрасла у прихватилишту за напуштене животиње у ком живи са бабом Весном (64), и сања о животу изван граница дворишта. Остављена од мајке када је била беба, баба Весна ју је усвојила и дала јој своје име. Заједно спашавају и усвајају напуштене и зостављане псе, мачке, козе и коње и деле кров са преко 300 животиња. Синописис Весна заувек Весна је још један пројекат заснован на изузетно социјалној тематици, са необичним ликовима у чудној ситуацији.

Ова оригинална и емотивна прича има огроман потенцијал да постане значајан документарцац, али је неопходно да се аутори одлуче за главну причу – да ли је то породична драма између баке и њене „усвојене“ унуке Весне или драма о азилу. Како одрживост прихватилишта виси о концу због великих трошкова и све већег броја паса, Весна убеђује бабу да престану да прихватају нове животиње – али безуспешно. Сада када се баба све теже креће, терет прихватилишта све више пада на Весну. Ова два паралелна драмска тока не функционише у потпуности, или барем

ауторов став о томе није довољно јасан. Уколико се ова дилема реши на прави начин, сматрамо да овај пројекат заслужује да буде спроведен.

Архетип - Уметност Петра Меселџије
Редитељ: Игор Тохољ, Андрија Лекић
Продукција: Мавена

Синопис за филм Архетип – уметност Петра Меселџије нуди нам биографију уметника, сликара, писца, илустратора и некадашњег стрип-цртача Петра Меселџије у свој његовој амбивалентности. У овом пројекту нам је представљен мултимедијални уметник и грађанин света, као и његово стваралаштво које иде до митских и фантазмагоричних светова. Из свега тога могли бисмо да добијемо један чудан и чудесан свет једног занимљивог уметника. Понуђени синопис, међутим, није нам довољно понудио тај свет, више се бавио животним фазама Петра Меселџије и једном врстом апстрактне али недоречене анализе архетипа. Предлажемо да у синопису или сценарију много више буду заступљени психолошки профил овог уметника и да централна тема буде његово стваралаштво, нарочито у сфери митског и фантастичног. Комисија је такође установила да је филм у неком облику већ јавно приказан у Новом Саду, што је довело у питање продуцентску експликацију и временски план реализације.

Срби у Трсту
Редитељ: Марко Мак Пантелић
Продукција: Наша традиција 1938.

"Срби у Трсту" био би, онако како је представљен у пројекту, излагачки документарни филм са саговорницима експертима који би говорили о историји Срба у Трсту, заснован умногоме на књизи "Култура Срба у Трсту 1751-1914", коју су 2016. приредили Мирослав Перишић и Јелица Рељић, а објавили Државни Архив Републике Србије и Српска православна црквена општина у Трсту.

Комисија сматра да у историји Срба у Трсту заиста постоји материјал за оригиналан, иновативан, ауторски документарни филм који би имао међународну релевантност и својом иновативношћу и квалитетом допринео српској кинематографији. Међутим, потребно је пронаћи једну централну причу, драмски потентну, и уобличити је тако да се путем ње може испричати и прича о историји Срба у Трсту, као и дати снажан ауторски печат документарном филму са таквом темом, који надилази оквире националне културне и социјалне историје. Овако осмишљен, пројекат за филм "Срби у Трсту" као да не додаје нову вредност на саму књигу којом је инспирисан, јер се и у синопису и у тритменту напосто сажима и препричава историја Срба у Трсту, која је већ представљена и путем књига, изложби, у бројним телевизијским емисијама, па чак и у два кратка документарна филма Владана Слијепчевића из 1983. и 1985. године. Конвенционалност стилског избора том утиску је додатно допринела. Продуцентска експликација није уверила комисију да овако захтеван пројекат може бити успешно реализован и промовисан у датом временском оквиру, а тражени износ средстава био је већи од трећине укупног буџета на овом конкурс.

Човек који је волео себе
Редитељ: Сабихет Џафица
Продукција: San Production

Аутор најављује свој пројекат као филм који ће приказати "унутрашњу борбу између ега и емоција", која се "открива кроз уметност, стручне анализе и скривена сведочења, док

емоционална манипулација и нарцизам прожимају све аспекте живота". Пажљивим исчитавања понуђеног текста сазнајемо да је "Човек који је волео себе" замишљен као документарцац који "истражује психолошке механизме емоционалне манипулације, насиља и нарцистичког злостављања у различитим типовима односа". Филм би требало да осветљава шири друштвени феномен, приказујући различите парове из различите друштвене структуре и културног порекла. Сем нарцизма и манипулације, којима се аутор бавио и у пројекту за филм Мали принц на прошлом конкурс, један значајан сегмент филма посвећен је насиљу над женама, те позоришној представи Сама је тражила. Тако постављен, филм покреће превише важних тема да би их све адекватно обрадио у предложеном трајању, а сегменти приче нису структурално добро повезани у кохерентну целину. Комисија сматра да је тема насиља над женама веома значајна, и мада о томе већ постоји неколико филмова (неки се чак помињу у овом пројекту), још један који би је обрађивао на другачији начин свакако не би био наодмет. С друге стране, и манипулативни механизми и с њима повезано злостављање такође су значајна тема и требало би је представити широј публици у адекватном облику, а то је свакако телевизијска презентација, можда чак и у облику телевизијског документарног серијала. Аутор би требало да се одлучи за једну тему и приступ, поједностави целу значењску конструкцију наратива, и понуди адекватну продукцијску експликацију. Надамо се да ће овај пројекат у том облику ипак успети да се реализује и представи публици.

Операција Бљесак

Редитељ: Марко Пауновић

Продукција: Фиат лукс

Синопис документарног филма „Операција Бљесак“ нуди снажну и важну тему која се бави дубоким, емоционалним и друштвеним питањима везаним за ратне злочине, личне трагедије и постратну рехабилитацију.

Синопис наговештава да ће филм користити „архивске снимке“ и „личне приче преживелих“, али није јасно како ће филм балансирати ове елементе. Коришћење архивских снимака може бити изузетно снажно, али треба пазити да то не буде превише статично или једноставно, како би филм био динамичан и емотивно ангажујући.

Могуће је користити паралелну нарацију која комбинује личне приче с кључним историјским тренуцима. Снимци, извештаји и сведочанства могу бити организовани тако да се слажу у наративну целину, а не само као збир појединачних сегмената. Такође, анимације или реконструкције могу бити коришћене за приказивање специфичних догађаја, док се лични моменти преживелих повезују са већим историјским наративом.

Овај синопис садржи снажну основу за дубоко истраживање ратних злочина и личних трагедија, али би могао да користи увођење дубљих аналитичких и политичких слојева, као и пажљиво балансирање фикционалних елемената са стварним историјским чињеницама. Препоручујемо да се усмери пажња на аутентичност и веродостојност, посебно кад се бави тако осетљивом темом.

Детерминатор

Редитељ: Милена Грујић

Продукција: Hyperfilm

Тренутно није потпуно јасно да ли ће филм заиста бити чисто опсервацијски или ће ипак користити интервјуе и нарацију. Ова два приступа могу бити комплементарна, али би требало јасније дефинисати како ће се преплитати. "Стварност" делује најмање разрађено у поређењу са осталим целинама. Могло би се детаљније разрадити како ће се приказати контраст између Срђановог унутрашњег света и свакодневнице. Потребно је јасније дефинисати које аспекте његовог живота ћемо пратити и зашто? Није дефинисано у ком временском периоду се филм снима. Да ли пратимо један годишњи циклус, једну сезону, или конкретну експедицију? Филм

тренутно балансира између више тема: одрастање, контраст природе и града, страст према специфичном хобију. Комисија не препоручује пројекат за подршку.

Круна, држава и народ
Редитељ: Лазар Вуковић
Продукција: I Love Digital

У историји династије Карађорђевић несумњиво би се могла пронаћи прича за квалитетан документарни филм, а важност те историје за српску културу је, наравно, ноторна. У том смислу је и комисија пришла пројекту "Круна, држава и народ" са извесном наклоношћу, али и тражећи у њему одговор на изазове иновативности и оригиналности, с обзиром на бројне документарне аудиовизуелне форме у којима је ова тема већ обрађена. Нажалост, прича о животу и раду бившег југословенског престолонаследника Александра Карађорђевића, онако како је представљена у његовом сопственом тритменту, није донела одговор на те изазове, као ни редитељска експликација, у домену визуелног стила и ауторских избора којима би се та прича уобличила. Чини се да не постоји драмски потенцијал овако постављена приче, сем на самом почетку, преко чега се брзо прелази, а већину филма заузима другачије постављен наратив. Наративна структура у понуђеном тритменту више је усмерена на промоцију хуманитарних и других постигнућа Александра Карађорђевића данас, као и помало плакатско представљање значаја монархије, а оба та елемента пре су у домену наменског него ауторског документарног филма.

Проналажење драмског чворишта и чврста и адекватна драматуршка структура, која би се можда фокусирала на године послератног изгнанства, укидања монархије, тешка и контроверзна политичка питања, емотивне доживљаје и противречности положаја бивше краљевске династије у емиграцији, на архивске материјале и драмски климакс повратка Александра Карађорђевића у Србију почетком 1990-их, учинила би овај пројекат више ауторским и више драмско-документарним, а мање промотивним, и самим тим са више шанси на конкурсима Филмског центра Србије.

Јастребац- Најшумовитија планина Балкана
Редитељ: Алекса Петровић
Продукција: Едионоле продукција

Филм покрива превише тема што може довести до површног третирања сваке од њих. Тренутно делује више као образовни програм него као документарни филм. Недостаје јасна централна прича која би повезала све сегменте. Није дефинисано ко је наратор и какав је његов однос према теми. Превише се ослања на класичну документарну форму (наратор + експерти + локално становништво). Недостаје јасан протагониста или више њих кроз чију причу бисмо пратили тему. Митолошке приче и драматизације могу деловати неприродно у односу на остатак материјала. Снимање у свим годишњим добима захтева дуго време продукције. Снимање дивљих животиња је технички захтевно и може бити непредвидиво. Драматизоване сцене митолошких прича могу бити продукцијски изазовне. Није дефинисан временски оквир снимања. Превише паралелних тема: екологија, култура, митологија, одрживи развој. Недовољно разрађен однос између људских прича и природе. Нејасна главна порука филма - да ли је фокус на заштити природе или културном наслеђу? Размотрити хронолошки приступ кроз годишња доба. Боље повезати митолошке елементе са документарним материјалом. Развити јаснију драмску прогресију. Смањити број тема и дубље истражити одабране.

Потрага за истином
Редитељ: Бранкица Драшковић
Продукција: Зид продукција

Тематика ратова на простору бивше Југославије, као и мисија пиратског радио брода који се борио за истину и мир, сигурно ће привући пажњу публике. Међутим, постоји неколико аспеката који би могли да буду разрађени, како би филм био јаснији и емоционално снажнији.

Када је у питању документарни филм који се бави ратом, медијима, истином и политичким наративима, важно је избећи превелики број супротстављених елемената који би могли довести до фрагментације. Док је сама идеја о пиратском радију веома јединствена, ако се превише различитих аспеката, као што су људске драме, идеологије и политички контексти, не развију пажљиво, филм може постати претежак за праћење. Могло би се поставити питање која је заправо главна порука овог филма. Да ли је то истина и њена потрага? Да ли је то историјска реконструкција ратова и живота током рата? Да ли је то персонални раст и промена ликова који су били део овог пројекта? Разматрање фокуса може помоћи у изградњи јасније и уравнотеженије структуре.

Сценарио има велики потенцијал, али би могао да добије на снази ако се више фокусира на личне приче учесника и њихова емоционална путовања током и након мисије. Структура времена и начин како се прелази из прошлости у садашњост такође захтева пажљиву обраду. Једном када се разјасне фокус и порука филма, као и начин повезивања различитих сегмената, биће то дубока и емотивна историјска и лична прича.

Савршени вид 20/20

Редитељ: Abdel Rahim Kherawi

Продукција: Кинематика

Пројекат "Савршени вид 20:20" се бави реге музичаром пореклом из Судана, који из Србије креће у авантуру потраге за сопственим коренима, али и инспирацијом за новим музичким албумом у земљи одакле потиче његов отац. Ово је у својој суштини допадљива, интимна прича о идентитету и уметности, зачињена егзотичним дестинацијама и незгодацијама које прати пут у једну политички нестабилну државу, па још усред пандемије. Ипак, аутор не успева да нас увери да је пројекат довољно уметнички релевантан и оригиналан да се може сматрати потенцијално значајним доприносом српској кинематографији. Одлука аутора да самоук, самостално сними материјал о свом путовању, без екипе и правог искуства о томе, би имала смисла у неком озбиљнијем контексту рата или какве друге катастрофе, док овде нема неку посебну компаративну предност, напротив. Издићи се изнад репортажног и путописног, убедити гледаоце зашто је баш ваша породица посебна да се о њој снима филм, наћи ту златну жицу истинске уметности и у оваквим концептима јесте могуће. Али, нажалост, за то у достављеним материјалима комисија није нашла довољне доказе, па стога не препоручује овај филм за подршку на конкурс.

Операција Дунав

Редитељ: Милош Шкундрић

Продукција: Paradox Film

Филм "Операција Дунав" нуди врло интригантну радњу, која комбинује елементе историје, акције и мистерије. Идеја о операцији за уклањање опасности која се крије у потопљеној немачкој флоти на дну Дунава, у комбинацији са политичким и моралним дилемама, има потенцијал за веома напету и емотивну причу. Међутим, постоје одређени аспекти који би могли бити боље разрађени како би филм био кохерентнији и емоционално снажнији.

Филм комбинује савремени период (2022) са догађајима из Другог светског рата (1944) кроз лик Уроша који истражује прошлост. Иако је то врло интересантно, може доћи до конфузије у смислу како се прошли догађаји употребљавају за решавање савремених проблема. Овај прелаз из прошлости у садашњост мора бити јаснији како би гледалац могао да прати догађаје без губљења фокуса.

Можда би требало да се искористе архивски материјали или флешбекови, али у ограниченој мери, како би прича била јаснија.

"Операција Дунав" има потенцијал да буде врло динамичан филм са елементима историје, драме и акције. Ипак, како би прича била кохерентнија и снажнија, важно је поједноставити заплет, јасније повезати прошлост и садашњост, те додатно развити ликове и њихове међусобне односе. Усмеравање фокуса на један главни конфликт, као и јасно повезивање свих ликова, омогућиће филм да буде емоционално ангажован, уз очување динамичности и напетости.

Сведок српске славе и голготе

Редитељ: Иван Рамовић

Продукција: Вина продукција

Иако тема има велики потенцијал, синопсис делује прилично разуђено и садржи много различитих елемената (историјске личности, политичке контроверзе, уметничка дела, лични скандали), што може створити осећај хаоса или претрпаности за гледаоце. Постоји много фактора који утичу на лик Ешкићевића, али се из синопсиса не види који су најважнији за главну наративну линију.

У синопсису се помиње много особа и историјских личности (Кадиевић, Ђурић, Кустос, Капетан Драган, Буловићка, Бојићка, итд.), што може створити превише информација за филм, који може постати превише фрагментиран. Ако филм садржи превише интервјуа или ликова који се стално појављују, то може умањити дубину самог Ешкићевићевог лика.

"Сведок српске славе и голготе" има потенцијал да буде веома снажан документарни филм који истражује богат живот једног уметника. Ипак, како би филм био кохерентан и ангажован, важно је да се фокусира на кључне аспекте Ешкићевићевог живота и дела, да буде емоционално ангажован, те да се избегне претерано компликовање радње и ликова. Ако се филм фокусира на његов уметнички израз, политичке контрадикције и унутрашње дилеме, могао би постати врло моћан и емотиван приказ живота једне личности у турбулентним временима.

Наследство

Редитељ: Гојко Деспотовић

Продукција: Up & Up

Синопсис се ослања на то да ће Андреј доживети емоционални преображај, али не разрађује довољно како овај преображај утиче на њега, нити како он мења свој поглед на свет. Иако се спомиње да је преображен, детаљи овог процеса су минимални. Синопсис се бави много аспектима приче, али не даје довољно јасноће у вези са основном драматском линијом и како су повезани различити нивои нарације (историјски, лични, морални). Да ли је фокус на прошлим догађајима, на Андрејевој унутрашњој потрази, или на односу са савременим друштвом? Спомиње се да Андреј пореди моралну снагу својих предака са данашњим младима, али ово поређење је превише површно. Није јасно приказано како је друштво дошло до тих промена и зашто? А завршава са Андрејевим уверењем да вредности прошлости могу поново бити пробуђене у савременом друштву, али ово може деловати као превише оптимистички и апстрактни закључак, без конкретних предлога или рефлексија на савремене изазове.

Мислилац у купатилу

Редитељ: Игор Симић

Продукција: Sense Production

Игор Симић спада међу истакнутије мултимедијалне ауторе и интелектуалце млађе генерације. Успешно се представио српској и међународној јавности својим кратким експерименталним и видео арт пројектима, уметничким инсталацијама, видео играма.

Мислилац у купатилу је његов први дугометражни филм, документарно-играно-анимирано-музички пројекат, који истражује човеков однос према води кроз интимне, филозофске и духовите скичеве, повезујући прошлост и садашњост.

Комисија није била на адекватан начин уверена да се изузетна захтевна продукција овог јако компликованог пројекта, као и снимања на многобројним светским локацијама, могу реализовати са доста малим средствима траженим од Филмског центра Србије као и непотврђеним другим изворима финансирања. Са друге стране, поставља се и питање форме самог пројекта, која није довољно јасно представљена, и више припада корпусу мултимедијалног или експерименталног филма него документарног филма. Сматрамо да би аутор требало да се ипак фокусира на мање различитих форми и прецизније одреди будући правац развоја филма. Комисија не предлаже за подршку пројекат "Мислилац у купатилу".

Путујем, заправо лутам

Редитељ: Иван Мандић

Продукција: Политиком

Иван Мандић је награђивани редитељ, сценариста и продуцент, највише познат по свом изузетно успешном документарном филму Нестанак хероја. У дугометражном документарном филму "Путујем, заправо лутам", аутор прати Снежану Радојичић, рођену Београђанку, која живи без сталне адресе путујући бициклом широм света. Снежана је вагабунд, путник, модерни луталица. Звезда друштвених мрежа. Без планова, без одговорности. Ужива у слободи коју друм нуди и бесконачним просторствима. Највише у пустињама. Али и тај друм, и та слобода, и та просторства знају да једног дана кад се она пробуди буду мрска, тешка, да седиште жуља више него икада. Аутор Иван Мандић и Снежана постављају егзистенцијална питања: Шта онда? Куда онда? Шта је то срећа, породица, љубав?

Више чланова комисије је имало симпатије према овом јако шармантном и занимљивом документарном филму, са потентном ауторском екипом, те се нашао у ужем кругу одлучивања. На жалост, лимитирана финансијска средства и превага квалитета других пројеката нису омогућила да се овај пројекат нађе на коначном списку предложених пројеката за подршку.

Пљачка милијардера

Редитељ: Урош Томић

Продукција: Spotlight Production

Синопис почиње са 1994. годином, па се враћа на 1991. Иако је флешбек легитиман приступ, можда би било јасније за гледаоце да се прича развија хронолошки, посебно зато што је реч о документарцу који треба да објасни комплексан феномен. Не помиње се тачан износ новца који су грађани изгубили. Није објашњено како су банке успевале да исплаћују тако високе камате у почетку. Недостаје конкретна веза са политичким врхом - само се наговештава.

Дафина и Језда су представљени површно, без увида у њихово порекло и како су дошли на идеју да покрену банке. Недостаје њихова позадинска прича - ко су они били пре 1991? Иако се помиње хиперинфлација, недостаје шири економски контекст који би објаснио зашто су људи толико очајнички веровали банкама

Могао би се дубље истражити утицај санкција и изолације на цео феномен. Недостају конкретне приче обичних људи који су изгубили новац. Њихова лична сведочења би дала емотивну тежину документарцу.

Није јасно који су све извори коришћени осим архивског материјала и два интервјуа. Како се филм завршава - да ли постоји неки закључак или увид који би гледаоци требало да понесу? Шта се десило са новцем? Да ли је икад пронађен? Наратора је нејасно дефинисан - да ли је то глас који само повезује причу или активни истраживач?

Моја земља

Редитељ: Владимир Миловановић

Продукција: Пропаганда филм

„Моја земља“ бави се питањем патриотизма међу младима у Србији. Сценарио се фокусира на двоје двадесетогодишњака који се суочавају са супротним ставовима о патриотизму док раде на позоришној представи алтернативног Рефлектор театра. Путем њиховог односа и процеса уметничког стварања, филм настоји да прикаже изазове и дилеме генерације з у савременој Србији, да покрене питање суочавања с прошлосту, те да допринесе разумевању друштвених подела и тражењу заједничког идентитета.

Иако тема патриотизма у контексту младих у Србији носи значајан потенцијал, неки елементи овог сценарија већ су обрађивани у другим филмовима, као и у другим уметностима, па и у самој представи Рефлектор театра, тако да комисија није била уверена да документарни филм о представи доноси нешто ново и оригинално на ту тему. Сценарио показује одређену дозу иновативности у комбиновању позоришне и филмске форме, али нема нарративне технике које би доприносиле иновацији филмског језика – одабрани посматрачки приступ у дугим секвенцама као да филм претвара у наменски пропратни материјал за сам пројекат и представу (већ реализовану), а не самосвојно уметничко дело.

Пројекат би могао да буде убедљивији ако би се стилски и продукцијски удаљио од саме представе, увео јачи ауторски печат редитеља, сложеније нарративне структуре, експериментисање са формама или стилским приступима који би додали динамику и освежење у филмски језик.

Нешто мало о нама, нашим пионирима и класицима српског филма

Редитељ: Мирослав Бата Петровић

Продукција: Центар за герилски филм

Пројекат значајног филмског алтернативца и документаристе Мирослава Бате Петровића бави се питањем како се у Београду, кроз поступак додељивања имена улицама, вреднују личности из српске филмске прошлости, фокусирајући се на пионире и класике српске кинематографије. Филм нуди критику бирократског и површног приступа градских власти у том процесу, као и незаинтересованост шире јавности да се успротиви оваквим поступцима.

Иако се бави значајним аспектима филма и друштва у Србији, потенцијал филма је ограничен, како у домаћем, тако и, још више, у међународном културном простору. Тема вредновања културне прошлости и бирократског односа према великим личностима из области филма може бити интересантна специфичној културној и академској јавности, али у ширем контексту, пројекат се не чини довољно привлачним за широку публику. У тренутној форми редитељска експликација и сценарио не наговештавају иновативност филмског језика – приступ је прилично линеаран и ослања се на традиционалне нарративне облике који нису нарочито изазовни у контексту савременог филмског стваралаштва.

Рат симбола

Редитељ: Ненад Микалачки

Продукција: Друид

Пројекат за кратки документарни филм „Рат симбола“ бави се темом политичког сукоба кроз симболику српске заставе у новосадском насељу Лиман. Прича прати Лену, студенткињу новинарства, која истражује сукобе око фарбања српских застав. Филм истражује сложене друштвене, политичке и идентитетске тензије кроз симболичке радње, док се протагонисткиња суочава са аутоцензуром у контексту личне и професионалне одговорности.

Сценарио за "Рат симбола" приказује дух времена и савременог српског друштва кроз анализу политичке симболике и локалних политичких односа, пружајући увид у специфичан друштвени феномен. Међутим, комисија није била уверена пре свега у продукцијски план, јер се чини да је сам пројекат тек на почетку. Визуелни прилози до сада снимљених и прикупљених архивских материјала, као и детаљи у вези са даљим снимањима, остављају простора за несигурност у вези са конкретним организационим аспектима и самим тим овако замишљеном формом филма.

Тема сукоба симбола може се сматрати релевантном, али наративна структура остаје прилично конвенционална и не користи значајније иновације у погледу форме, тако да је ближа телевизијској репортажи него самосвојном ауторском документарцу. Филм се бави актуелним питањима и проблематиком која је значајна за савремено српско друштво, али, узимајући у обзир специфичност његове теме и фокусираност на локалне политичке сукобе, чини се да његов потенцијал за ширу међународну дистрибуцију није велики.

Казабланка, Сирмиум

Редитељ: Душан Смоле

Продукција: Фракција- Филмска револуционарна акција

"Казабланка, Сирмиум" истражује места окупљања различитих генерација у Сремској Митровици, од импровизованог сплава до ноћног клуба у ком се спрема разна храна и пољане на којој се укрштају античко и модернистичко наслеђе и савремена свакодневица. Кроз интеракције пензионера, младих и редовних гостију једног сплава и једног клуба, прича повезује наслеђе античког Рима са савременим социјалним и културним животом.

Пројекат истражује занимљиву динамику између прошлости и садашњости, али сценарио не нуди довољно свежине у приступу а редитељска експликација у филмском језику. Наратив делује фрагментирано, без јасне драматуршке линије која би повезала представљене локације и њихов симболички значај. Приповедање се углавном ослања на описне сегменте, али недостају визуелне или наративне иновације које би пројекат учиниле оригиналнијим. Продукциони аспект пројекта није довољно разрађен, јер снимање на више различитих локација подразумева одређени степен логистичке координације, што није адекватно адресирано у достављеном материјалу. Буџет и планови снимања не садрже детаље који би указивали на спремност за реализацију у предложеном обиму, а референце редитеља нису довољно снажне да би потврдиле искуство у управљању филмским продукцијама овакве тематске и логистичке сложености.

Саветујемо комплекснији драматуршки развој сценарија као и фокус на визуелно и наративно иновативни редитељски приступ. Такође, потребно је обезбедити детаљније продукционе планове и буџет, који би додатно потврдили кредибилитет пројекта.

78 дана- црних флорова и обријаних глава

Редитељ: Ивица Видановић

Продукција: Cinesport

У пројекту за документарца "78 дана – црних флорова и обријаних глава" тема је ангажман врхунских спортиста из Србије током НАТО бомбардовања СРЈ 1999. године, који су јавним наступима у иностранству и личним поступцима покушавали да укажу на истину о страдањима своје земље. Кроз њихове приче преплићу се патриотски ставови, преиспитивање одлука и емоције о једном од најтежих периода у савременој историји Србије.

Тема НАТО бомбардовања Савезне Републике Југославије и улоге спортиста у одбрани земље носи изванредан емоционални потенцијал, али не доноси довољно аутентичну перспективу или иновативан драмски угао. Претходни играни филмови и документарци, којих није мали број, већ су се бавили и темом НАТО бомбардовања, па чак и спортистима током те агресије, што умањује оригиналност пројекта. Осим тога, концепт патриотског ангажмана спортиста није довољно продубљен да би значајно допринео разумевању тог периода из јединствене перспективе.

У концепту се документарца ослања на архивски материјал и ретроспективне интервјуе, што не пружа значајан допринос развоју филмског језика. Наратив делује линеаран и превасходно излагачки, без примене стилских или формалних иновација које би ову тему учиниле визуелно и емотивно убедљивијом. Наративна структура је разуђена и ослоњена на епизодичне приказе појединачних прича, што отежава кохерентност и емотивну повезаност гледалаца са ликовима. Недостаје дубља карактеризација спортиста која би омогућила комплексније разумевање њихових мотивација и личних дилема. Пројекат би могао бити унапређен пре свега кроз увођење иновативних визуелних и наративних решења, као и обогаћивање сценарија рефлексивама и критичким тоном.

Променићу свет до краја песме

Редитељ: Владимир Тагић

Продукција: Somnium Production

У филму "Променићу свет до краја песме" преплитале би се три приче: о музици групе Екатарина Велика (ЕКВ) која одолева времену, о времену постојања бенда – периоду врхунца и краја Југославије, те о животу и трагичним судбинама кључних чланова бенда. Кроз архивске снимке, интервјуе и наратију реконструисаних гласова, пројекат има амбицију да на иновативан начин исприча причу о овом култном бенду и њиховом значају у музичком и друштвеном контексту.

Несумњиво је ауторска екипа, на челу са редитељем Тагићем, етаблирана и има кредибилитет у вези са оваквим пројектом. Тема о ЕКВ-у јесте значајна и има потенцијалну публику, али она ипак није у довољној мери оригинална. Документарци и публикације о југословенској музичкој сцени и ЕКВ-у већ постоје, а овај пројекат не нуди суштински нову перспективу, ни у односу на значај ЕКВ-а ни у односу на контекст у којем су деловали. Употреба вештачке интелигенције за реконструкцију гласова чланова бенда свакако је технички занимљива, али није јасно оправдана у наративном смислу. Уместо да допринесе емоционалној блискости са јунацима, постоји ризик да овакво решење делује артифицијелно и наруши аутентичност приче. Филмски језик се ослања на конвенционални приступ архивским снимцима и наратији, без значајнијих иновација које би га истакле међу другим пројектима сличне тематике. Уместо јасног фокуса на причу о трансформативном утицају бенда на културу и друштво, наратив остаје преоптерећен ретроспективним детаљима.

Уколико би се развио иновативнији приступ филмском језику, потенцијално експериментисањем са формом или нелинеарним приповедањем, филм би могао бити упечатљивији. Свакако је потребно јасније оправдати и интегрисати употребу вештачке интелигенције у наративни ток, како би доприносила аутентичности и емотивном доживљају приче. Сматрамо да би унапређења у овим аспектима могла значајно допринети целом паковању пројекта и да би на неким будућим конкурсима филм имао веће шансе, посебно због учешћа Задужбине Милана Младеновића у продукцији и приступу богатој архиви коју бисмо овог пута могли видети у бољем квалитету.

Анина свеска

Редитељ: Ивица Видановић

Продукција: Нурropolis

Комисија сматра да пројекат "Анина свеска" има перспективу, уколико се датој теми приступи унеколико другачије. Иако борба са опаком болешћу и лична трансформација без сумње заслужују пажњу и своју филмску причу, начин на који се изузетно озбиљна животна питања разрађују у овом пројекту делује превише поједностављено и потенцијално може имати супротан ефекат од намера аутора. Комисија сматра да би, како би прича била дубља и аутентичнија, требало више пажње посветити развоју главног лика и њених унутрашњих дилема, невезано од болести.

На тај начин, публика ће моћи дубље да се идентификује како са главним ликом, тако и са причом и читавом темом. Права снага приче лежи у начину на који главни лик, уз све своје мане и несавршености, стремљења и жеље, проблеме и решења, те живот који не чека на трансформацију, доноси тешке одлуке и мења се у складу са тим. У жељи да помогнемо да се изгради емотивније филмско искуство, сматрамо да би филм могао бити снажнији, уколико се пројекат ревидира у том правцу.

Дух из Срема

Редитељ: Немања Јованов

Продукција: Реасок

Иако се овај филмски пројекат бави значајним и занимљивим историјским догађајем обарања "невидљивог" авиона из периода НАТО бомбардовања, након пажљивог разматрања предложеног садржаја, комисија тренутно није у могућности да подржи реализацију овог филма. Основни разлог је чињеница да је ова тема већ релативно успешно обрађена у другом документарном филму и да нови пројекат не открива круцијално нове информације о овом војном подвигу или шире и објективније сагледавање комплексности тих тренутака. Комисија предлаже да се пројекат још више фокусира на карактере и значај читавог догађаја на њихове животе, чиме би филм могао да донесе нову емотивну димензију овој теми.

Разговор

Редитељ: Милош Пушић

Продукција: Altertise

Комисија сматра да амбициозни пројекат "Разговор" који се бави животом и радом једног од најважнијих југословенских писаца Александром Тишмом, има велики потенцијал, који ће се остварити уколико аутори успеју да пронађу баланс између различитих, подједнако битних аспеката будућег филма.

Са једне стране, мишљења смо да је пројекат на добром путу да буде интиман и личан, уколико се додатно потенцира однос аутора према писцу кроз давно урађени интервју.

Такође, пројекат на добар начин представља фактографију његовог живота, која је имала утицај и на његово стваралаштво. Ипак, да би креирао дубоки, комплексан и аутентични приступ, мислимо да филм мора додатно да се фокусира на унутрашњи конфликт који је обликовао Тишмин рад. Додатно расветљавање ширег друштвеног, филозофског, културног и литерарног контекста времена у ком је писац живео и стварао, као и утицаја на личност писца, могло би да помогне у овоме.

Уколико би овако постављена прича широј публици била представљени на визуелно питак и атрактиван начин, сматрамо да би пројекат имао веће шансе за успех.

Клачина

Редитељ: Вања Чечен

Продукција: Премијер Јуниор

Пројекат "Клачина" је лична исповест ауторке о свом интимном простору, кући која након више година бива реконструисана. Сама реконструкција утиче и на ауторку чији се емотивни свет мења.

Иако интересантан у замисли, интимни пројекат "Клачина" по мишљењу комисије не успева да се издигне на колективно значајан ниво који би се тицао шире публике у довољној мери да буде подржан од стране Филмског центра Србије.

Сматрамо да би ауторка у својој замисли морала више да се бави контекстом реконструкције, породичним односима, компликованим грађевинским подухватом, а можда и међународним или боље међунационалним контекстом целе приче.

На неки од тих начина, прича би могла добити још један додатни ниво значења, који би допринео идентификацији будуће публике.

Слобода нема једнину

Редитељ: Марта Попивоца

Продукција: Теорија на делу

Комисија сматра да је "Слобода нема једнину" један од најзанимљивијих пријављених пројеката, те да би филм на предложеној тему могао бити веома успешан, а метафора нове плесне кореографије као одговора на ону из 1988. године врло интересантан уметнички поступак. Ипак, остаје нејасно зашто и на који начин други карактер плесачице улази у целу причу, и чини се да ово уноси ниво конфузије у наративни ток. Комисија је мишљења да би наративну линију требало поједноставити, и кроз нову кореографију на исту мелодију направити директни одговор у ком правцу се реалност променила, како субјективно, из визуре главног лика, тако и објективно, у смислу читавог друштвеног контекста. Можда и размислити о покушају рекреирања слета као форме? Чак и неуспели покушај би рекао много тога о тренутку и свету у којем данас живимо и донео додатни ниво атрактивности и емоције.

Ћелија

Редитељ: Владимир Миљисављевић

Продукција: Фронт

Иако су питања стерилитета, одлуке за родитељство и мукотрпног процеса вантелесне оплодње важна, а приче парова драматичне, чини се да би пројекат "Ћелија" требало дубље и шире да уђе у читаву тему од приказаног. Комисија сугерише ауторима пројекта да покушају да дубински истраже тему трагајући за одговорима шта је уопште мотивација парова за одлуку о родитељству и шта их мотивише да упркос неуспесима истрају; да ли је љубав могуће и без потомства; да ли је биолошко рађање једина опција за остварење жеље за родитељством; како своје приче настављају парови који никада не постану родитељи, како они који се одлуче за усвајање детета; Коначно, рађање новог живота је тек почетак родитељства, рекли бисмо онај физички (наравно, веома важан) корак. Али како се родитељство надаље одвија, јер изазови тек тада почињу? Сама драматична медицинска процедура треба да буде само покретач да се испричају личне и дубоко емотивне приче различитих парова на "истом задатку".

Фери Шварц тражи кварц

Редитељ: Марко Цвејић

Продукција: Мандрагора филм

Прича о Фери Шварцу и његовим суграђанима, њихова свакодневна борба на маргинама друштва у пост-транзиционом Зрењанину, као и тема социјалне неправде нуди потенцијал за емотивну везу с публиком. Ипак, комисија сматра да начин на који су ти ликови и њихове животне ситуације приказани и третирани чини да прича хода по ивици стереотипа и превише симплификованих моралних дилема. Сматрамо да би ова прича могла да не буде још једна "драма на маргини друштва", уколико би кроз дубљи третман главног карактера осветлила потиснути свет људи који се боре за основну егзистенцију.

Потребно је да филм прикаже додатне димензије главног лика који је тренутно наиван и неодољиво позитиван, услед чега делује превише идеализован, што може умањити тежину његових унутрашњих дилема и стварног друштвеног контекста.

Пројекат би морао да оде даље у истраживању дубоких узрока друштвених проблема, и то кроз дубље бављење главним ликом, његове мане и недостатке. Уколико га публика више доживи као стварног човека са манама, и његова драматична, на моменте и трагична прича, постаће филмски гледано "стварнија" и емотивнија.

Ораси

Редитељ: Давид Јоановић

Продукција: Pointless Films

Иако је концепт пројекта "Ораси" који се фокусира на емотивни живот и потрагу за смислом занимљив и третира дубоку тему односа уметности и стваралаштва и живота, комисија сматра да мешање фиктивних и личних, документарних прича и карактера може довести до конфузије у структури нарације, самим тим и у доживљају публике, поготово у контексту емоционалне катарзе коју аутори желе да постигну. У самом пројекту остаје нејасно где престаје документаризам а почиње фикција што сматрамо да може бити проблем за идентификацију и емотивни доживљај публике. С тим у вези, комисија није изабрала овај пројекат за доделу средстава. Комисија предлаже да аутори пажљиво размотре начин егзекуције и третмана теме како би се постигла јасна и кохерентна нарација која ће резонovati с публиком.

Оништити се

Редитељ: Никола Стојановић

Продукција: Јеник

Иако је пројекат за документарни филм „Оништити се“ занимљиво и на моменте духовито и изненађујуће истраживање уметности и духовности, комисија је мишљења да својеврсна херметичност, ексклузивност теме и интроспективни приступ могу бити тешки за широку публику која можда не дели исти оквир разумевања или филозофске погледе аутора и главног карактера. Употреба метафизичких наратива и комплексних тема као што су идентитет и духовно прочишћење може отежати развијање нарације која би истовремено била привлачна и разумљива гледатељима. Због свега тога, ова прича може деловати као атракција ради атракције и шок ради привлачења пажње.

Комисија сугерише ауторима да направе одређени иронијски отклон и дистанцу од теме и главног лика како би се постигла објективност, али без претераног удаљавања како би публика задржала емотивну повезаност са главним карактером.

Оливера

Редитељ: Мишко Нећак и Мане Шакић

Продукција: Kinoom Pictures

Комисија је мишљења да је филм о Оливери Катарини, једној од највећих дива са наших простора – потребан, те да би такав пројекат био значајан не само у оквирима културно уметничке заједнице, нити само наше земље.

Ипак, чини се да пројекат „Оливера“, рекреирајући контекст „Скупљача перја“, иако несумњиво једног од најзначајнијих филмова у којима је играла, на неки начин сувише сужава потенцијално вишеслојну и дубоку причу о нашој великој глумици и певачици, како у наративном, тако и у визуелном смислу. Комисија сматра да је сама основна метафора, тј. паралела филма са Оливериним животом донекле исфорсирана, те да би требало још једном размислити о концептуалном приступу овој комплексној теми и вишеслојној личности.

С обзиром на ширину и грандиозност Оливериног живота и стваралаштва, комисија сматра да би публика ту ширину морали да осети и у самом концепту филма.

Разматрајући образложени Предлог Комисије у погледу критеријума за оцену пријава и висине средстава која се додељују сваком од пројеката, Управни одбор Центра је нашао да је Предлог Комисије у свему у складу са Конкурсом и релевантним позитивним прописима Републике Србије, као и складу са буџетским средствима опредељеним за Конкурс обезбеђеним од стране Центра.

Имајући у виду наведено, а у складу са чланом 18. Закона о кинематографији („Сл. гласник РС“, бр. 99/2011, 2/2012 - испр. и 46/2014 - одлука УС), Управни одбор Центра је оценио да Предлог треба усвојити у целости и одлучио као у изреци ове Одлуке.

Упутство о правном средству:

Против ове Одлуке може се поднети жалба Министарству културе Републике Србије, а преко Центра у року од 15 дана од дана доношења ове Одлуке. Жалба се подноси у два примерка са потврдом о уплати на име Републичке административне таксе у износу од 560 динара, сагласно Тарифном броју 6 Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, број 43/03... 138/22, 54/23 - др. пропис), на жиро рачун буџета Републике Србије број 840-742221843-57, број модела 97, позив на број 50-016.

За Управни одбор Филмског центра Србије

МИРОСЛАВ ЛЕКИЋ

Мирослав Лекић,
председник Управног одбора